

SODBA PAVLOVIČ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 37006/02)

SODBA

STRASBOURG

15. november 2007

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Pavlovič proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod C. **Bîrsan**, *predsednik senata*,

gospod B.M. **Zupančič**,

gospa E. **Fura-Sandström**,

gospa A. **Gyulumyan**

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod S. **Quesada**, *namestnik sodnega tajnika*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 18. oktobra 2007

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 37006/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 25. septembra 2002 vložila slovenska državljanka gospa Dora Pavlovič (v nadaljevanju: pritožnica).
2. Pritožnico je zastopal gospod B. Verstovšek, odvetnik iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije

zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerem je bila udeležena kot stranka, predolgo. Navajala je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 9. junija 2006 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti in utemeljenosti pritožbe.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

5. Pritožnica je bila rojena leta 1956 in živi v Celju.

6. Dne 2. julija 1995 se je pritožnica poškodovala v prometni nesreči. Zavarovanje je imela sklenjeno pri zavarovalnici ZT.

7. Pritožnica in ZT sta se strinjala, da izvedenec medicinske stroke oceni obseg pritožničinih poškodb. Imenovani izvedenec medicinske stroke je ocenil, da je pritožnica kot posledico nesreče utrpela 45-odstotno trajno invalidnost. ZT je pritožnici plačala odškodnino v višini 35-odstotne stopnje invalidnosti.

8. Dne 13. oktobra 1998 je pritožnica vložila tožbo proti ZT pri Okrajnem sodišču v Celju in zahtevala plačilo odškodnine v znesku neplačanih 10 % ugotovljene invalidnosti v znesku 667.040 slovenskih tolarjev (približno 2.800 eurov; v nadaljevanju: EUR). Med 20. oktobrom 1999 in 30. avgustom 2002 je pritožnica vložila štiri pripravljalne vloge.

Poleg tega je 20. oktobra 1999 predlagala, naj se določi datum naroka za glavno obravnavo.

Med 4. junijem 2001 in 18. septembrom 2002 so bile opravljene tri glavne obravnave.

Med postopkom je sodišče določilo sodnega izvedenca medicinske stroke. Sodišče je od izvedenca zahtevalo tudi dopolnitev mnenja. Na zadnjem od navedenih narokov za glavno obravnavo je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je ugodila pritožničinemu zahtevku, je bila pritožnici vročena 30. decembra 2002.

9. Neugotovljenega dne se je ZT pritožila na Višje sodišče v Celju. Dne 18. marca 2004 je sodišče zavrnilo pritožbo ZT in potrdilo sodbo prve stopnje. Sodba je bila pritožnici vročena 28. aprila 2004.

II. UPOŠTEVNO DOMAČE PRAVO

1. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja

10. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (Ur. list RS, št. 49/2006) se uporablja od 1. januarja 2007. Po 1. in 2. členu zakona je pravica do sojenja brez nepotrebne odlašanja zagotovljena stranki v sodnem postopku, udeležencu po zakonu, ki ureja nepravdni postopek, in oškodovancu v kazenskem postopku.

11. 25. člen določa naslednjo prehodno določbo v zvezi s pritožbami, ki so že bile vložene na Sodišču:

25. člen - Pravično zadoščenje za škodo, nastalo pred začetkom uporabe tega zakona

»(1) Glede zadeve, v kateri je kršitev pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja že prenehala, pa je stranka pred začetkom uporabe tega zakona že vložila zahtevo za pravično zadoščenje na mednarodno sodišče, Državno pravobranilstvo v štirih mesecih po prejemu zadeve v postopek poravnave od mednarodnega sodišča predlaga stranki poravnavo glede višine pravičnega zadoščenja. Stranka je dolžna Državnemu pravobranilstvu posredovati predlog za poravnavo v dveh mesecih po prejemu predloga Državnega pravobranilstva. Državno pravobranilstvo je dolžno odločiti o predlogu čimprej, najpozneje pa v štirih mesecih. ...

(2) Če predlogu za poravnavo iz prvega odstavka tega člena ni ugodeno ali če Državno pravobranilstvo in stranka ne dosežeta sporazuma v štirih mesecih od vložitve predloga stranke, lahko stranka vloži tožbo na pristojno sodišče Republike Slovenije po tem zakonu. Stranka lahko vloži tožbo v šestih mesecih po prejemu odgovora Državnega pravobranilstva, da njenemu predlogu iz prejšnjega odstavka ni ugodeno, oziroma po poteku roka, ki je v prejšnjem odstavku določen za odločitev Državnega pravobranilstva za sklenitev poravnave. Za postopek pred sodiščem se ne glede na vrsto ali višino zahtevka uporabljajo določbe zakona o pravnem postopku o sporu majhne vrednosti.«

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCije

12. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

13. Vsebinsko je pritožnica nadalje navajala, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

14. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva, zlasti po tem, ko se je 1. januarja 2007 začel uporabljati Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebnega odlašanja (v nadaljevanju: zakon iz leta 2006).

15. Pritožnica je tej navedbi oporekala in trdila, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

16. Sodišče ugotavlja, da se 25. člen zakona iz leta 2006 izrecno nanaša na postopke pred mednarodnimi sodišči, ki so se začeli pred 1. januarjem 2007, in da zagotavlja določena pravna sredstva v primeru domačih postopkov, ki so že končani. Vendar pa je Sodišče v sodbi v zadevi *Grzinčič* ugotovilo, da pogoji, predpisani v tem členu, niso izpolnjeni v primeru pritožb, ki se nanašajo na zaključene postopke, o katerih je bila slovenska Vlada obveščena pred 1. januarjem 2007, tako kot je to v obravnavanem primeru (gl. *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, odstavek 67, 3. maj 2007).

17. Sodišče zato ugotavlja, da je ta del obravnavane pritožbe podoben relevantnemu delu sodbe v zadevi *Grzinčič* (navedena zgoraj, odstavek 68), v kateri je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju notranjih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je imel pritožnik na voljo, niso bila učinkovita.

18. Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati

drugače od ustaljene sodne prakse.

19. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

20. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 13. oktobra 1998, na dan, ko je pritožnica vložila tožbo pri Okrajnem sodišču v Celju, in se končalo 28. aprila 2004, na dan, ko je bila pritožnici vročena sodba Višjega sodišča v Celju. Trajalo je torej več kot pet let in šest mesecev na dveh stopnjah sojenja.

21. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

22. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s svojo sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi, zlasti kar zadeva obravnavanje pred sodiščem prve stopnje, predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

23. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. zadevo *Grzinčič*, navedeno zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

24. Skladno s tem Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, ki bi potrdila njeno pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

25. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

26. Pritožnica je zahtevala 24.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

27. Vlada je zahtevku oporekala.

28. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja 3.600 EUR.

B. Stroški

29. Pritožnica je zahtevala tudi 964 EUR za stroške postopka pred Sodiščem.

30. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

31. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. V obravnavani zadevi Sodišče ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi celotni zahtevani znesek.

C. Zamudne obresti

32. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;

4. *razsoja,*

(a) da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 3.600 EUR (tri tisoč šeststo eurov) za nepremoženjsko škodo in 964 EUR (devetsto štiriinšestdeset eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

(b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedeni znesek linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;

5. *zavrne* v preostalem delu pritožničin zahtevek po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 15. novembra 2007 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Santiago **Quesada** Corneliu **Bîrsan**

sodni tajnik predsednik senata